

De Tempel van Herodes

Door: Franklin ter Horst (Aangemaakt: 29 augustus 2012) (Laatste bewerking: 19 februari 2023)

Gedurende een periode van veertig jaar werd de Joodse geschiedenis beheerst door Herodes de Grote. Hij werd als zoon van de Idumeeër Antipater omstreeks 73 voor Christus geboren en kreeg in 47 voor Christus het burgerschap van Rome. Zijn vader stelde hem aan tot militair gouverneur van Galilea met de taak het gebied te zuiveren van terroristen. In 40 voor Christus verleende de Romein Antonius hem de alleenheerschappij over Galilea en gaf hem de beschikking over een Romeinse strijdmacht om het gebied in 37 voor Christus in bezit te nemen.

Uit de tijd van Herodes stammen prachtige forten en paleizen en net als koning Salomo gedaan had. Zo bouwde hij een paleis voor zichzelf in [Caesarea](#), een amfitheater, een Hippodroom [een aquaduct](#) en liet hij de haven van Caesarea aanleggen. Deze kustplaats werd door Herodes' bouwactiviteiten het grote centrum van het oostelijk deel van het Romeinse Rijk. Ook bouwde hij voor zichzelf een winterpaleis bij Jericho en versterkte hij diverse burchten waaronder [Massada](#) aan de Dode Zee en de burcht [Antonia](#) in Jeruzalem. Deze burcht lag naast de tempel om bij rellen op het tempelplein snel te kunnen ingrijpen. Herodes' meest belangrijke bouwwerk betrof [echter de Tempel in Jeruzalem](#).

Herodes, nakomeling van Ezau

De Tempel die de ballingen uit Babylon vijf eeuwen tevoren had laten bouwen was weliswaar zo'n honderd jaar voor de tijd van Herodes nog eens opgeknapt, maar was desondanks een bescheiden bouwwerk gebleven. Herodes was niet van Joodse afkomst, maar een Edomiet (nakomeling van Ezau) een Idumeeër, die door de partij der Herodianen als messias werd vereerd. De Bijbel vertelt dat Ezau de rol op zich neemt van onverzoenlijke ervvijand van Gods instrumenten op aarde. Ezau begreep dat het eerstgeboorterecht wat hij aan zijn tweelingbroer Jakob was kwijtgeraakt, ook het recht op wereldheerschappij inhield. God kiest Jakob uit en geeft hem later de naam Israël. *“Jakob heb ik liefgehad en Ezau gehaat”*. *De nakomelingen van Ezau zijn de Edomieten, de Amalekieten en de Idumeeers*” Het zou Jakob's verre nazaat Jezus Christus, zijn, die deze heerschappij in handen zou nemen. Ezau bouwde een eigen systeem van verovering der wereldmacht op. Omdat de God van Israël zich verbonden had aan Jakob dus aan Israel, had Ezau geen andere keus dan zich aan te bieden aan Lucifer.

Ezau en zijn nakomelingen vermommen zich de hele geschiedenis door als nazaten van Jakob waarbij ze zijn geïnfiltreerd in andere volken. Sinds 125 v.Chr., is het grootste deel van het uit Ezau voortgekomen volk, door het rijk Juda ingelijfd, en vanaf dat moment tot een deel van het Joodse volk verklaard. Zij werden dus Joden en zijn helemaal in het Jodendom opgegaan. Ze werden dus wel Joden, maar geen Judeeërs. De Bijbel waarschuwt al voor deze situatie in Openbaring 2:9 en 3:9. pas op voor Joden die zeggen dat ze Joden zijn, maar die liegen, zij zijn de Synagoge des Satans.

Herodes werd “koning der Joden”, en was dus iemand, die zich Jood noemde maar het niet was. Hij liet een groot aantal weerloze kinderen doden, in de hoop daarbij tevens de hem aangekondigde ware “Koning van Israël” uit te schakelen. Ook de toenmalige Schriftgeleerden en priesterkaste (Annas en Kajafas) waren nakomelingen van Ezau. Deze Schriftgeleerden verzetten zich fel tegen de Here Jezus en waren medeschuldig aan Zijn kruisdood, ook weer tengevolge van de Edomitische geest. Gezamenlijk beraamden zij de doodstraf voor Hem, terwijl er niets tegen Hem was...(Daniël 9:26) en lieten zij deze straf tenslotte voltrekken door...de Romeinen, hun beider vijand.

Zij werden door Jezus en eerder al door Johannes de Doper aangesproken als ‘addergebroed’ en als zaad van ‘uw vader, de duivel’. Herodes werd als vazalkoning van de Romeinen in 39 voor Chr. in de tempel van Jupiter in Rome tot Koning der Joden gekroond. Hij voelde in deze rol behoefte zijn banden met het Jodendom op indrukwekkende wijze te demonstreren door middel van het vernieuwen van de Tempel waarin een weelde ten toon werd gespreid die zelfs Salomo zich niet had kunnen voorstellen. Voor de Tempelconstructie liet hij de beste architecten uit Fenicië komen. Bij de bouw waren 10.000 man ingeschakeld. Herodes had 1000 priesters tot timmerman en metselaar laten opleiden om het Allerheiligste op te trekken en af te werken, want de Joodse wetten stonden niet toe dat ongewijde handen het materiaal zouden beroeren. Wat zij deden werd door gordijnen aan onbescheiden blikken onttrokken. Het Allerheiligste werd in achttien maanden voltooid, maar het hele tempelcomplex vergde tachtig jaar. De bouw duurde tot 64 na Christus. Ondanks Herodes' inspanningen waarin

hij toonde respect te hebben voor de godsdienstige tradities van het Joodse volk dat hij regeerde, bleef hij in de ogen van het volk een gehate vreemdeling

Reconstructie Tempel Herodes in Jeruzalem

De Tempel werd in 10 voor Christus ingewijd. Daarbij liet Herodes een schild met een afbeelding van een Romeinse [adelaar](#) boven de ingang van de tempel bevestigen. Het voor het Joodse volk meest heilige gebouw droeg hierdoor het symbool van de Romeinse overheersing, wat door hen niet alleen als een vernedering werd ervaren, maar ook als godslastering omdat de Tien geboden het maken van

afbeeldingen van mens en dier verbieden. De inwijding ging gepaard met grootse plechtigheden waarbij Herodes een brandoffer bracht van 300 ossen. Na zijn dood in (4 v.Chr.) werd de rest van het Tempelcomplex verder verfraaid en bebouwd. Zijn verheven pracht vond haar hoogtepunt in 63 n. Chr. Het was één van de grootste en mooiste gebouwencomplexen van de oudheid geworden.

Als Edomiet slaagde Herodes er door middel van intriges in om te trouwen met de Joodse Hasmonese prinses [Mariamne](#), die hem verafschuwde. Dat was trouwens niet zijn enige vrouw want hij had er minstens tien, bij wie hij veel zonen en dochters kreeg. Hij was zo waanzinnig jaloez op zijn Mariamne dat hij haar vermoorde. Hij had echter nog veel meer gruwelijkheden op zijn kerfstok. Zo liet hij onder andere ook drie van zijn eigen vijf zoons vermoorden, de broer van zijn vrouw, zijn schoonmoeder, 45 leden van de Joodse Hoge Raad (het Sanhedrin) omdat die een plan van hem tegenwerkten. Ook liet hij talloze anderen vermoorden. Hij werd zo gehaat dat hij zich nergens meer veilig voelde. Hij wantrouwde iedereen die een gevaar voor hem kon zijn en was constant op zijn hoede voor een mogelijke staatsgreep. Veel Joden in hoge posities kwamen vroeg of laat onder verdenking te staan, meestal onterecht. Er werd in die tijd gezegd: 'Bij Herodes kun je beter zijn zwijn zijn dan zijn zoon. Kort na de kindermoord in Bethlehem stierf Herodes in 4 v. Chr. Zijn sterfdag werd een feestdag, de Joden waren blij van hem verlost te zijn.

Het was Herodes die de wijzen uit het Oosten ontving, die zeiden dat de Koning der Joden (Jezus) was geboren waarna hij een onderzoek ontstelde. Hij verzocht de wijzen hem te berichten waar het Koninklijke kind in Bethlehem te vinden was, opdat ook hij het zou kunnen huldigen. De wijzen ontvingen echter in een droom een goddelijke aanwijzing om hier geen gevolg aan te geven. (Matth. 2:12). Herodes liet daarop de kleine kinderen in Bethlehem vermoorden, in de hoop daarmee ook de pasgeboren Koning der Joden uit de weg te hebben geruimd. Jozef en Maria waren echter met Jezus gevlucht naar Egypte en pas na Herodes'dood uit Egypte teruggekeerd.

Verwoesting Tempel

Net zoals bij de Eerste Tempel, kondigden ook bij de Tweede Tempel verschillende waarschuwingen de verwoesting ervan aan. Al tijdens de kruisiging van Jezus werd het Sanhedrin uit de "[Kamer van Gehouwen Stenen](#)" verdreven doordat een aardbeving de toegang had geblokkeerd met rotsblokken van 30 ton. In het jaar 66, vier jaar voor de verwoesting van de Tempel, zagen mensen in heel het land soldaten en strijdswagens in de lucht die Jeruzalem en de steden van het land omsingelden. Ook Jezus voorspelde de verwoesting.

Matthéüs 24:1-2 En Jezus ging de tempel uit en vertrok. En zijn discipelen kwamen tot Hem om Hem op de gebouwen van de tempel te wijzen. En Hij antwoordde en zeide tot hen, Ziet gij dit alles niet? Voorwaar Ik zeg u, er zal hier geen steen op de andere gelaten worden, die niet zal worden weggebroken.

Jezus sprak alleen over de Tempel zelf en niet over de omringende muren zoals de Klaagmuur. Jezus, zei ook niet dat het vernietigen van de Tempel in één keer zou gebeuren want pas in de tijd van Hadrianus zijn de laatste resten met de grond gelijk gemaakt. Slechts drie weken nadat het laatste dierenoffer aan God was gebracht, pakte een Romeinse soldaat een brandend stuk hout en wierp het door een lage gouden deur aan de voorzijde die toegang gaf tot de vertrekken rond het heiligdom. De vlammen laaiden op en legde de Tempel geheel in de as. De ironie wil dat dit op dezelfde dag en maand gebeurde waarop de Babyloniërs meer dan 650 jaar eerder de Tempel van Salomo verwoesten.

Nadat de tempel in 70 n. Chr. door de Romeinen onder leiding van Titus was verwoest, zagen rabbi Akiva en zijn leerlingen hoe vossen op de tempelberg liepen, zoals geschreven staat in Klaagliederen 5-18: “Om de berg Sion, die woest ligt, waarop de vossen ronddolen”. De Klaagmuur bleef staan. Deze muur was oorspronkelijk onderdeel van de gigantische muur die het plateau omringde en ondersteunde waarop de Tempel stond. Deze werd een traditionele plaats om de verwoesting van de tempel te betreuren en te bidden voor de wederopbouw ervan en ook voor persoonlijke gebeden.

Na de verwoesting van de Tempel heeft het Joodse volk nog drie pogingen ondernomen het Heiligdom te herbouwen op de berg Moria. En iedere keer gebeurde er iets waardoor de bouwactiviteiten moesten worden stopgezet. De eerste poging vond plaats in de tijd van [Bar Kochba](#) tussen 132 en 135 n. Chr. De tweede poging vond plaats in het jaar 324, toen [keizer Constantijn](#) volgens Eusebius toestemming gaf om het Huis van God in Jeruzalem te herbouwen. Terwijl de Joden met bouwen begonnen, klaagden een aantal christenen bij de keizer en overtuigden hem ervan dat de bouw van de Tempel niet in het belang van het christendom was. Dit resulteerde erin dat Constantijn de oren zou laten afsnijden van degenen die poogden de Tempel te bouwen. De derde poging vond plaats toen keizer [Julianus de Afvallige](#) (361-363) hen hiertoe toestemming gaf. Maar ook deze poging mislukte, omdat volgens de meeste bronnen ondergrondse vuren uitbraken die de fundamente vernietigden voordat de bouwers er zelfs in slaagden vorm te geven aan het gebouw. Het was kennelijk de tijd nog niet de Tempel te herbouwen!

Graf Herodes gevonden

De Israëlische hoogleraar en archeoloog Ehud Netzer maakte op 19 november 2008 bekend, na 35 jaar archeologisch speurwerk, het graf van Herodes gevonden te hebben. Het graf is gevonden in het Herodium, een afgevlakte heuveltop even ten zuiden van Jeruzalem. Leidraad voor de lange zoektocht vormde de geschriften van de Joodse historicus [Flavius Josephus](#). Josephus meldde dat Herodes in Jericho was gestorven maar in het Herodium was begraven. Herodes had deze plek in de woestijn van Judea uitgekozen als monument ter meerdere glorie van zichzelf. Netzer zegt dat er geen beenderen zijn gevonden maar de plek van de (vergruizelde) sarcofaag en de ornamenten wijzen er volgens hem op dat het om het graf van Herodes moet gaan. Hoewel Netzer zeker van zijn zaak zegt te zijn, houdt hij nog een slag om de arm omdat er volgens hem *‘altijd mensen zullen zijn die zullen bestrijden dat het om het graf van Herodes gaat’*. Een woordvoerder van PLO-terreurbewind in Ramallah noemde de bekendmaking ongefundeerde propaganda. *“Wij waarschuwen Israël deze beweerde ontdekking niet te gebruiken voor politieke en ideologische doelen. De Israëlische bekendmaking is onderdeel van een Israëlisch offensief de regio van Bethlehem te claimen als hun eigendom”* zo sprak de woordvoerder in een interview met de Jerusalem Post.

Herodium

Herodes de Grote bouwde de woestijnvesting het Herodium in het jaar 37 v. Chr. Dit verbazingwekkende complex, dat sterk doet denken aan de krater van een vulkaan, werd uitvoerig beschreven door Flavius Josephus in zijn Joodse Oorlogen. Herodes bouwde cirkelvormige torens rondom de top en vulde de overgebleven ruimte met prachtige paleizen. Hij liet een kolossale hoeveelheid water vanaf grote afstand aanvoeren en bouwde een toegangsweg van tweehonderd treden van het witste marmer. Als getuigenis van deze beschrijving kunnen overblijfselen

van de vertrekken met zuilenrijen en met fresco's beschilderde muren nog worden gezien. Een badhuis in klassieke Romeinse stijl, een van de vroegste synagogen die ooit werden ontdekt, en grote ondergrondse waterreservoirs vormden onderdelen van een van de grootste en weelderigste paleizen in het gehele Romeinse

keizerrijk. Volgens Josephus werd het stoffelijk overschot naar het Herodion gebracht om daar te worden bijgezet.

Netzer heeft ook de graven blootgelegd die toebehoorden aan een vrouw en schoondochter van Herodes. De vondst die door de Hebreeuwse Universiteit in Jeruzalem werd aangekondigd levert nieuw bewijs op van de overvloedige levensstijl van de koning. Netzer toonde verslaggevers gedeelten van de twee kalkstenen sarcofagen die de overblijfselen van Malthace één van de vrouwen van Herodes en een schoondochter heeft bevat. Bij een bezoek aan de opgravingen toonde Netzer aan verslaggevers bewijsmateriaal van wat hij een mausoleum noemde, waar de overblijfselen van de sarcofagen zijn gevonden. Er werden ook beenderen in de buurt gevonden maar Netzer kan niet verifiëren of zij tot iemand van de Herodes dynastie hebben toebehoord. Netzer zegt dat de overblijfselen van de monarch en zijn verwanten waarschijnlijk verdwenen zijn toen hun graven werden vernield, misschien door Joodse rebellen die in opstand kwamen tegen de Romeinen van 66 tot 72 n. Chr. Hij zegt dat zijn team verrast was toen zij meer bewijsmateriaal van Herodes vonden, een goed bewaarde muurschildering met gazellen die de muren verfraaien van wat Metzer gelooft een luxueus theater was.

Eén van de drie sarcofaag die bij het Herodes paleis werd bevonden

Steengroeve uit de tijd van Herodes ontdekt

Bij een afgraving in de Shmuel HaNavistraat in Jeruzalem is door de Israëliische Archeologische Dienst een steengroeve ontdekt. De verantwoordelijke archeoloog, Ofer Sion, neemt aan dat de steengroeve diende voor het bouwen van de tempelmuren ten tijde van Herodes. De antieke steengroeve is ongeveer 2030 jaar oud. Hij werd bij een bodemonderzoek ontdekt dat voorafging aan de bouw van nieuwe woningen. Ofer Sion legt uit: *'We weten uit historische bronnen, dat vóór*

de bouw van de tempel en andere projecten van Herodes, honderdduizenden balken van allerlei verschillende lengtes nodig waren om de grote steenblokken te kunnen verplaatsen. De blootgelegde steengroeve is slechts een klein deel van een enorm terrein. Flavius Josephus schrijft dat Herodes, voordat hij de tempel uitbreidde, eerst de infrastructuur geschikt maakte, en dat het uithakken en beitelen van de stenen acht jaar duurde. Ons onderzoek bevestigt deze beschrijving van Josephus.' De ontdekte steengroeve en eerdere vondsten duiden erop, dat Herodes met het uithakken van de stenen dicht bij de tempel begon en daarna langzaam steeds verder van de bouwplek verwijderde. Sion: *Destijds bestond de meest geavanceerde techniek uit het breken van de stenen, ze in de definitieve vorm te hakken en vervolgens het vervoeren naar de bouwplek. Uit schriftelijke bronnen is bekend dat Herodes meer dan tienduizend mensen voor dit werk aanstelde. De stenen werden of op houten rollers, door kamelen getrokken, of op wagens vervoert.'* De archeologen vonden in de steengroeve stukken metaal, die gebruikt werden om de stenen uit de rotsachtige boden te houwen, evenals munten en scherven van aardewerk uit de tijd van de Tweede Tempel.

Steengroeve uit de tijd van Herodes

Gebouw uit tijd 2e Tempel opengesteld

De Western Wall Heritage Foundation en de Israel Antiquities Authority hebben indrukwekkende nieuwe gedeelten van een van de [magnifiekste openbare gebouwen uit de Tweede Tempelperiode](#), 2000 jaar geleden, die zijn blootgelegd, voor het publiek geopend. De ontdekte gedeelten zijn de vrucht van archeologische opgravingen die onlangs werden uitgevoerd in de tunnels van de Westelijke Muur, en zullen deel uitmaken van de nieuwe route die voor de najaarsfeesten wordt

opengesteld voor bezoekers, bericht [Arutz Sheva](#).

Een deel van het bouwsel, ten westen van Wilson's Arch en de Tempelberg, werd al in de negentiende eeuw ontdekt en gedocumenteerd door Charles Warren, gevolgd door verschillende archeologen in de twintigste

eeuw. Nu de opgravingen zijn voltooid, weten we dat het twee identieke prachtige zalen bevatte met een uitgebreide fontein ertussen. De muren van de zalen en de fontein waren versierd met een beeldhouwde kroonlijst met pilasters (platte steunpilaren), bekroond met Korinthische kapitelen. De decoratieve stijl van het gebouw is typerend voor de weelderige architectuur uit de Tweede Tempel-periode.

Mordechai Soli Eliav, voorzitter van de Western Wall Heritage Foundation zei: “Het is opwindend om zo'n prachtig bouwwerk uit de Tweede Tempelperiode te onthullen, terwijl we rouwen om de verwoesting van Jeruzalem en bidden voor het herstel ervan. Deze kamers maken deel uit van een nieuwe looproute door de tunnels van de Westelijke Muur, waar bezoekers fascinerende vondsten kunnen bekijken en voor het eerst langs de hele route kunnen wandelen tussen overblijfselen uit de Tweede Tempel-periode, die de complexiteit van het Joodse leven in Jeruzalem tussen de Hasmoneeën en de Romeinse perioden belichten.”

Dr. Shlomit Weksler-Bdolach, opgravingsdirecteur namens de Israel Antiquities Authority, noemt het een van de prachtigste openbare gebouwen uit de Tweede Tempelperiode, die ooit buiten de muren van de Tempelberg in Jeruzalem zijn blootgelegd. Het werd rond 20-30 n.Chr. gebouwd. Het gebouw, dat blijkbaar langs een straat stond die naar de Tempelberg leidde, werd gebruikt voor openbare functies - het kan zelfs het gebouw van het stadsbestuur zijn geweest waar belangrijke functionarissen werden ontvangen voordat zij het tempelcomplex en de Tempelberg betraden.'

“Bezoekers kunnen zich nu een voorstelling maken van de weelde van de plaats: de twee zijkamers dienden als sierlijke ontvangstruimten en ertussen bevond zich een prachtige fontein met water dat uit loden pijpen stroomde die in het midden van de Korinthische kapitelen die uit de muur staken, waren verwerkt.” Later werd in een van de kamers een bad met trap treden gemaakt, dat werd gebruikt als ritueel bad. Bij de opgravingen werden ook de oorspronkelijke massieve stenen platen ontdekt waarmee het antieke gebouw was geplaveid. De archeologen denken dat in de gastenkamers, die ook als eetzaal werden gebruikt, houten ligbanken stonden, die niet bewaard zijn gebleven. Dit was gebruikelijk in de Griekse, Hellenistische en Romeinse wereld van de vijfde eeuw v. Chr. tot de derde-vierde eeuw n. Chr.

Terug naar: [Inhoud](#)